

Verònica Royo

Es tracta d'un dels quadres més impactants i coneguts dins del món de l'art. Però sabeu quines dimensions té? Quan li va costar fer-lo? Per què el va fer? Què significa? Doncs, aquestes preguntes intentarem contestar-les a continuació.

Tot va començar en plena guerra civil: El 26 d'abril del 1937, 43 bombarders i avions de caça alemanys de la Legió Còndor, als serveis dels franquistes, van destruir la ciutat basca de Guernika. Fou un fet més de la guerra d'Espanya, però va tenir un gran ressò mundial. Era el primer cop que l'aviació arrasava una ciutat oberta, sense cap objectiu militar ni defensa antiaèria. Els bombardeigs van començar a les 4,30 h de la vesprada de dilluns i va continuar fins les 7,45 h. Després, les bombes incendiàries i les d'efecte retardat completaren la destrucció.

Un periodista anglès d'aleshores va escriure: "Quan la població aterrida fugia de la ciutat, van baixar arran de terra per escombrar-la amb les metralladores" (Times).

El comandament franquista va acusar als mateixos bascos d'haver incendiat la ciutat amb llaunes de gasolina. En 1979 el govern alemany en va reconèixer l'autoria.

Aquell mateix estiu se celebrava una Exposició Internacional a París. Picasso havia rebut l'encàrrec del govern republicà espanyol de pintar un mural al pavelló espanyol que estava construint l'arquitecte Josep Lluís Sert. Quan se'n va assabentar del bombardeig de Guernika pels diaris ja va tenir el tema.

Va voler fer una pintura que fos símbol del horror de la guerra, EL GUERNICA, realitzat amb suport de tela i tècnica oli. Amb unes dimensions de 3'51m.x 7'82m. Utilitza el negre i blanc i en algunes ocasions el gris. Es caracteritza pel dramatisme expressiu. El va realitzar en sols 2 mesos.

Es tracta d'un tríptic, carregat d'un gran simbolisme que a continuació tractarem d'explicar, tenint en compte que les interpretacions al respecte poden variar segons el punt de

vista de l'espectador, per tant hi ha una certa subjectivitat.

En la part esquerra (punt de vista de l'espectador) hi ha un bou que representa la bravura d'un poble que no es dóna per vençut. El nen mort en braços de sa mare és la víctima sense defensa, aquesta és l'escena més terrible de tot el quadre.

En la part dreta veiem un incendi i una dona cridant que pot significar la ciutat incendiada per les bombes i de la que tots volen fugir. Just baix d'esta dona hi ha una altra que fuig arrossegant-se, mira cap a dalt, pot ser símbol de l'esperança?

Al centre de la composició la dona amb el quinqué és l'únic signe lluminós en l'escena. La bombeta simbolitza la manipulació informativa dels insurrectes al voler fer creure que el bombardeig havia estat obra dels mateixos republicans. Si ens fixem en el cavall té la llengua en forma de projectil, per als historiadors simbolitza l'Espanya feixista que trepitja als morts, també té una llança clavada...

Altres historiadors apunten a que el cavall és el poble que lluita en una guerra que no és la seva.

Si seguim veient el quadre també veiem un guerrer caigut mort, en una mà té la flor i a l'altra la baioneta trencada, ací Picasso juga amb la mort- la vida, (flor) la desesperació -l'esperança (baioneta).

Després de veure en detall el quadre podem comprendre que es tracta d'una denúncia, que és una obra antibelicista, és un quadre, un document, un testimoni, com diuen alguns un quadre-crit.

Després de l'exposició de París en 1939 arriba a Nova York, va viatjar a Europa diverses vegades per ordre de Picasso.

El mateix pintor va dir que el Guernica mai tornaria a casa, Espanya, fins que no fóra restablerta la llibertat. Picasso va morir en 1973 i el quadre, el Guernica, va tornar en 1981 i va estar a "El casón del buen Retiro" fins que en 1992 es va traslladar al museu contemporani Reina Sofía, on es pot anar a veure'l.

